

Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/wspomnienia/53001,Zwolinski-Janusz.html>
2026-09-12, 18:47

Aby zobaczyć odtwarzać, włącz
JavaScript

Świadek historii Janusz Zwoliński

Sygnatura
N0520

W relacji między innymi

Warszawiak z pogranicza Woli i Śródmieścia, łącznik w Powstaniu Warszawskim, wysiedlony wraz z rodziną przez Dulag 121, po wojnie harcerz i członek młodzieżowej organizacji konspiracyjnej, sądzony i represjonowany, służbę wojskową odbył karnie w kopalni, wieloletni pracownik księgowości rolniczej, społecznik, działacz kombatancki, weteran.

Jest rok 1952. Janusz Zwoliński pracujący w księgowości administracji kombinatu rolniczego dostaje powołanie do wojska jako poborowy. Pozornie sytuacja jest typowa. Trafia do Wojskowej Komendy Uzupełnień w Słupsku, a stamtąd do Wałbrzycha. Jeszcze niczego złego się nie spodziewa. Zamiast do koszar przywożą ich do budynku, w którym kiedyś była szkoła. Dowiadują się, że są przeznaczeni do pracy w kopalni jako górnicy. Zamiast trzymiesięcznych wojskowych szkoleń rekruckich, szkoleni

są przez dwa tygodnie, potem przysięga wojskowa i następnego dnia zjazd pod ziemię do pracy przy wyrębie węgla w kopalni „Mieszko” na tzw. przodku. Nie ma wątpliwości, że w przypadku Janusza jest to kara i zemsta socjalistycznej władzy za jego udział w młodocianej konspiracyjnej młodzieżowej organizacji. Pozostałych około trzystu żołnierzy-górników to zapewne podobne przypadki. Po latach wspomina: „Zawieźli nas na ścianę. Pierwsze wrażenie dla ludzi, którzy w życiu nie mieli nic wspólnego ani z kopalnią, ani ze Śląskiem, ani z górnictwem było makabryczne, no ale potem się okazało, że człowiek to takie zwierzę, że do wszystkiego się przyzwyczai. Opuszczając służbę wojskową mieliśmy zakaz mówienia komukolwiek o tym, w jakim rodzaju wojska służyliśmy. A żeby jeszcze gnębienie nas tą służbą podkreślić, naprawdę większość młodych ludzi w tamtym czasie była nastawiona patriotycznie i pozytywnie do wojska, to tu nas skierowano do pracy w kopalni i nie dano nam nawet nowych mundurów. Dostaliśmy sorty używane”.

 ZOBACZ ZDJĘCIA

Data urodzenia

25.04.1932 r.

Data nagrania

23.08.2023 r.

Miejsce nagrania

Dom Świadka, Wałcz, Polska

Realizacja

Biuro Edukacji Narodowej

Temat

[Dulag 121](#), [II Wojna Światowa](#), [LWP](#), [Okupacja niemiecka](#),
[Opozycja](#), [Powstanie Warszawskie](#), [Represje](#), [rolnictwo](#),
[Stalinizm](#), [Więzienie](#), [wojenne dzieciństwo](#)

Język

Polski

Biogram świadka

JANUSZ ZWOLIŃSKI

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)